

טרור מבית

אלימות נגד נשים היא לא מחלה של מגזר או דת מסוימים. המחאה נגד רצח נשים הצליחה להביא לאיחוד נדיר בין נשים מכל המגזרים, האוכלוסיות והדתות למען מטרה אחת: כשבעיה חברתית פוגעת במגדר שלם, צריך מגדר שלם כדי להתנגד לה

ליאת בר סתו

מתוך הפרויקט "איננה עוד" המציג את סיפורן של הנשים הנרצחות דרך הבגדים האהובים עליהן. צילום: אבירם בר עקיבא

16

נשים נרצחו בישראל מאז תחילת השנה, בהן ארבע בשבוע אחד במהלך חודש יוני. כולן נרצחו על ידי גבר אלים, בן זוג או בן משפחה, וזה הדבר היחיד המשותף להן. אלו הן נשים ממגזרים שונים, ממעמדות סוציו-אקונומיים שונים, בנות דתות שונות. המחאות שפרצו בתגובה בארץ אופיינו בצורה דומה: המארגנות היו נשים, וזה כל המשותף להן. נשים מכל הסוגים, הצבעים, האוכלוסיות והמגזרים.

את המחאה בחיפה אירגנו פעילות ערביות ויהודיות ושעת ההפגנה נקבעה לאחר צאת צום הרמדאן. בירושלים התחילו נשים רתיות בחצאיות ארוכות וכיסויי ראש לצעוד לאחר צאת השבת. במרכז הארץ אירגנו פעילות תל אביביות חילוניות הפגנה גדולה, ובה נאמו גם פעילות ערביות מלוד. לצד כל אלה יצאו נשים לרחובות גם בעמקים, בצפון ובדרום. "תמיד שואלים באיזו חברה יש יותר אלימות", אומרת צילית יעקבסון, יושבת ראש "בת מלך", עמותה שמפעילה מקלטים לקורבנות אלימות במגזר הדתי והחרדי, "אבל לאלימות כלפי נשים אין פנים. תופעת האלימות לא קשורה להיותו של אותו גבר אדם בעל אמונות דתיות כאלה ואחרות או שייכות לאוכלוסייה כזו או אחרת. אלימות היא אלימות והיא חוצה את כל המגזרים הקיימים בחברה, היא טרור מבית ולא בעיה של מגזר או תת מגזר מסוים".

מרים גברעם: "ראינו במאבקים אחרים שכשנשים מאחדות כוחות, מעבר למחלוקות השונות, אנחנו מצליחות להגיע להישגים שלא היינו מגיעות אליהם אם היינו נשארות מפולגות"

חולי חברתי

המספרים מראים שאלימות כלפי נשים היא בעיה מגדרית ולא מגזרית: הערכות שכוללות את נתוני הרווחה, הבריאות, המשטרה ומערכת המשפט מדברות על למעלה מ-200 אלף נשים בישראל שחיות בצילה של אלימות פיזית ומינית מתמשכת. הן מגיעות מכל המגזרים, הערים והדתות ורק מעטות מהן מקבלות סיוע.

"זוהי תופעה חוצת חברות וככה צריך להתייחס אליה", אומרת מרים גברעם, מקיימת "תזכור", פרויקט להנצחת נשים שנרצחו על רקע אלימות מגדרית. "היא משפיעה על כולנו וכולנו צריכות להתגייס למלחמה בה. חשוב שנראה שזו תופעה שמשפיעה על נשים מכל שכבות האוכלוסייה ומכל האוכלוסיות ולא נבודד כל מקרה לגופו כמו שנהוג לעשות. ראינו כבר במאבקים

אחרים שכשנשים מאחדות כוחות, מעבר למחלוקות השונות, אנחנו מצליחות להגיע להישגים שלא היינו מגיעות אליהם אם היינו נשארות מפולגות".

"הצלחנו ליצור בחיפה מציאות של שותפות אמיתית בין נשים ערביות ויהודיות", מספרת ח'ולוד ח'מיס, סופרת ופעילה פמיניסטית חיפאית, ממקימות פרויקט "תוסכותיש" (אל תשתק), מרחב בטוח לנשים ערביות לשיתוף עדויות על אלימות מינית. "אבל חשוב לשים לב ששיתוף הפעולה נעשה מהגקודה הראשונה, כבר משלב התכנון ולא למשל שהיהודיות מארגנות ואז הערביות מצטרפות. עם זאת, עדיין יש צורך בעבודה נפרדת

בתחומים שבהם יש רגישויות ייחודיות לכל חברה. יש מקום לתמיכה, סולידריות וגיבוי מהצד, אבל 'תוסכותיש' לדוגמה, הוא פרויקט שחייב להיות בערבית". "גם אם התופעה של אלימות כלפי נשים היא חוצת מגזרים יש ניואנסים שהם ייחודיים", מוסיפה יעקבסון, "בחברה החרדית והדתית למשל, יש מחיר שאישה דתית נאלצת לשלם או פוחדת שהיא תשלם כשהיא תתלונן, המחיר יכול להיות נתק מהקהילה או קושי בשידוכים".

"במציאות שבה מקבלי ההחלטות מבטיחים דבר אחד ועושים דבר אחר, רק אם נפעל ביחד, כנשים, כמקשה אחת, נצליח להביא לשינוי אמיתי בחברה הזאת" מסכמת גברעם. (הכותבת היא עיתונאית וסייעה בארגון ההפגנה בתל אביב) ◆